

Sestra

Jáchym Topol

Jáchym Topol

**Jáchym
Topol**

Sestra

PRAHA — BRNO 2019

ČESKÁ KNIŽNICE

Vydávají Nadační fond Česká knižnice, Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.,
a vydavatelství Host.

www.kniznice.cz

Ústav pro českou literaturu AV ČR
Institute of Czech Literature of the CAS

Akademie věd
České republiky

Strategie AV21

Špičkový výzkum ve veřejném zájmu

Vychází za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Publikace vznikla s podporou na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné instituce
68378068 (ÚČL AV ČR, v. v. i.).

Ediční příprava Daniela Iwashita
Komentář Zdeněk Šanda
Vědecká redakce Jiří Flaišman

Editor © Daniela Iwashita, 2019
Commentary © Zdeněk Šanda, 2019
Cover art © Viktor Karlík, 2019
© Nadační fond Česká knižnice, 2019
© Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., 2019
© Host — vydavatelství, s. r. o., 2019 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-391-3 (PDF)
ISBN 978-80-7577-392-0 (ePUB)
ISBN 978-80-7577-393-7 (MobiPocket)

MĚSTO

**RUKU V BROKÁTU. RYTINA A V DÍŘE.
JAK TO BYLO S PSICÍ. VIDÍME JE, JDOU.
SKLEP. DRŽELA MĚ.**

Byli jsme lidi Tajemství. A čekali jsme. Potom se David zbláznil. Možná praskla hlava zrovna jemu, protože byla tou nejlepší hlavou, která vysílala signály a tak poháněla celou partu, celé společenství dopředu. To jsme si říkali, že je to dopředu, někam, ale brzy jsme všichni ztratili pojem o tom, kam se ženem.

Některým z nás možná připadalo, že směr už není v přímce, ale že se otáčíme do kruhu. Také mě několikrát napadlo, že mi čas mizí někde v bledém světle, je průsvitnější, znovu ztrácí barvu i chuť, a z toho jsem měl hrůzu. Možná jen Žralok měl nějaký konkrétní cíl: zbavit se krabice a jejích přízraků. Já jsem jel jako medvěd v šlapacím mlýně, měl jsem z toho všeho strach, ale bavilo mě to a nabíjelo. Micka si nemohl dovolit přestat zářit a zářil právě nejlíc tehdy, když tek kov.

Davidovi se to stalo potom, co lidi z ministerstva vyčistili naši studnu. Nejenže si pořád čichal k palcům. Už delší dobu jsem

pozoroval změnu na jeho obličej, oči mu vystupovaly, naopak brada jako by se ztrácela. Rty míval odchlípené od sebe, vypadáš jak tykev, zavtipkoval jsem, neodpověděl.

Ve skladu jsem ho našel já, seděl pod látkami jako v orientálním stanu, jednu ruku v brokátu, mně je to jedno, tenhle dotyk, říkal, je to úplně stejný, mně je to stejný.

Co říkáš, zeptal jsem se.

Je mi to jedno. Mně je to stejný. Ty si děláš auta, vid'?

Jo.

Vidíš, odpověděl, ty nebo Novák. Mně ste oba stejný. Cejtim to fyzicky i psychicky. A už nebudu mluvit, řekl.

Pak jsem si ho nevyšímal, šel jsem nahoru, kde jsme se po práci bavili jako vždycky.

A jak to všechno začalo? Pokud chci ohledat své stopy tehdy... v paleolitu... musím mluvit o tom, jak jsme šli s Bárou po náměstí plném Němců, a udělám to, protože tam jsem začal cítit pohyb, tam dostal čas barvu a chuť, tam mi začal karneval.

Šli jsme po náměstí plném uprchlíků, teď měla Praha, sevřené město, Perla, ten jeden bod na mapě za dráty, svoje uprchlíky. Budu psát o tom, jak to začalo, a musím se jednou rukou chytit stolu a nehet ukazováku zarýt někam do palce, udělám to, musím tak chytit i druhou ruku a cítit bolest, abych měl pocit něčeho skutečného. Jestli chci vědět, jak to bylo; ta hlavní část příběhu, totiž konec, mizí někde v prázdnu, kam se vytrácí budoucnost a všichni mrtví.

Začalo to smetením zdi a vyměňováním suvenýrů, zuřivým cestováním, tobě dám šutr ze zdi a ty mně nábojnici z náměstí, kus vosku, kus drátu z odposlechu, časem jsem tu sérii poztrácel, hodila se jen ze začátku, v radosti a opojení, k čemu schovávat třísky, železné šupiny, a taky: jasný symboly se hoděj pro něco, co zavřel čas. Z téhle skutečnosti jsi přece ještě nevyšel. Pořád se pohybuješ po prknech, ještě v tom samým představení, pořád v povědomejch kulisách, zjitřenejma nervama vycejtíš přítomnost správné rady, co vlastně řídí kus, a je? a není? je součástí plánu? a je to záměr? Pořád tušíš ksichty za závěsem, to pitvoření, krysu za závěsem, škleb zlého strejčka. Tvář.

Ještě tě bolí ta okousaná pěst, kterou si rveš do úst, abys nemluvil, abys neřekl sám sobě, co tu vlastně je, co se děje: s tebou. A svůj podíl bys nejraději zakopal.

Dívám se do zrcadla, ze zadu písmenama do zdi je na něm napsáno věnování, je to dárek od Číňana. Z lahve natáhnu Ohnivou, dno je ještě daleko.

Když začnu cítit, že čas začíná ztrácet svou sílu, když už nevtahuje, kdykoli v tunelu přestane vířit chaos a hluk, pomůže mi Ohnivá. A druhý den je ta mrtvolná ztuhlost důkazem, že čas je mi zase mrtev. Tak nějak Čipvejové po Ohnivý drželi pádla v rukou, ztuhlý figury v dřevěných člunech, hlava, jako by byla roztržštěná zevnitř. Taky ji potřebovali: pušky a ocelový nože a neštovice rozbily čas jim. Oni snad chtěli kruh, já toužil po přímce.

Sáhnu po Ohnivý vodě nahoru do police, z druhý strany po ní hmatá ruka, dotknu se náramku, má okousaný prsty jako já, ale jeho ruka je snědá, je cítit kouřem, je mozolnatá, plná oděrek, já už nemám mozoly, už ne, sevřem lahev každý z jedné strany, ale ta nechce válku: tenhle démon nás chce oba. Lahev se rozdělí na dvě, každé své studené sklo vtáhnem na svou stranu temnoty a na místě, kde se moje ruka dotkla ruky Čipveje, už stojí nová lahev, pořád tam budou nové, dokud budeme umírat.

Už ne, řekli jsme si. Spolu. Tehdy s ní. Už nevím, kdo z nás tak promluvil.

S ustupující kocovinou zas všechno nabírá obrátky, ožíváš, máš pocit, že je tu zas čas a pohyb, víš, že je to falešný, víš to jen ve spodku hlavy, nahoře už se zas začíná rozsvěcovat, matný světlo padá na dennodenní kulisy, ale ještě si trochu hraješ s iluzí. Piješ kvůli kocovině, je to hrana, je jako šero, ještě ne den, ještě ne noc. Každý okamžik je ještě ostře zalomenej. Tenhle čas má ještě konec, tam nedohlídnu, tenhle čas se ještě dá počítat od prvního okamžiku, kdy se v betonovém bloku začla rýsovat puklina.

Betonový blok, který dusil všechno, co se chtělo hýbat po svém, je pryč, dobře víš, jak všechno hnilo, dusilo se ke svobodě, mutovalo v smradu, v buši, v křoví, sviňky pod kamenem. Křoví: zvlášť

životaschopné šlahouny si našly skuliny v pomalu pukajícím betonu a draly se ven, nějak kličkovaly, plazily se, šlo to. To jsem samozřejmě já, já taky, to křoví, a dlouho jsem čekal na úder, na povel, na ohlušující hvízd, bušení do dveří.

Ty jseš taky součástí, tvor v buši, možná kořen, zakroucenej, můžeš bejt žen šen. Žádný meze se tu nekladou, jsi ve svobodný zemi, cizinče. Pokud ale hraješ falešně, mám v rukávu bajonet. A když hlídám esa já, tak ho mám samozřejmě taky. To je ta svobodná volba, přímo od Boga, to už zná každý dítě demokracie. Tak dobře: usmíříme se, všechny rodiny, a přibijem netopýra na vrata stodoly, aby hmyz hubil jeho démon, abychom měli čistý ruce.

Já to nechápu, nevím, proč se to nestalo mně? Proč já, proč ty jsi nedostal osm let, železem do hlavy, nenávratnou letenku? Ale je to pryč.

Je už to pryč? A teď se má žít takhle, anebo takhle? Ráno jsem v mlze u nádraží viděl jenom starou ženu a vlčáka. Všichni ostatní zrovna někam odtáhli. V odpadkovém koši hořel oheň. Žena ho krmila. Vypalujete stařinu, pani? zeptal jsem se. Ne, to sou mů materiály, *dokumenty*. Pes vrčel, po chodníku lezl brouk, vítr vál měkce kolem okenních tabulí.

Aha, takže teď to teda budeme dělat takhle, říkají si lidé. To předtím, to nic nebylo, to se *muselo*. Přece něco jsi, něco navenek, a ve spodním zdroji jsi zas jinej, to ví každěj, to je přece abeceda. Tak otevři svý zdroje, teď, svět je tu pro ně celej. Aha, takže co je skutečnost? Co je kulisa? Co dělat? A co budu teď dělat já? říkal jsem si v tom chóru s ostatními.

Naše přátelství, to byl vlastně úsvit firmy, budoucí společnosti, to byl základ, s Malou Bílou Psicí jsem žil, ještě když jsem nic nevěděl, neměl a nemohl ztratit. Dělal mě, abych já pak mohl dělat někoho jinýho, aby byl kmen. Ona věděla, že jestli chceme přežít a uchovat si alespoň nějaký čas pro sebe, musíme mít svůj kmen. Věděla, že budeme muset odevzdat všechen svůj čas kulisám, ostatním lidem, a taky věděla, jak si alespoň kus času uchovat.

Jde to i v předmětech, ona mě to naučila. Tehdy jsem měl čas poschovávaný v lesklých střepích v kapsách krátkých kalhot. Seděl

jsem ve třídě nebo někde doma a vybalil střep z kapesníku a sledoval ho a čas se začal odvíjet, nejdřív jemně, jako když se k zemi snáší pírkó (později mě naučila, že pro jemnosti se hodí dát kusy času právě do peří), a pak se čas ve střepu zrychloval a já v něm byl s Malou Bílou Psicí, s trávou a stromy v naší díře ve svahu, s jejími doteky, ve skutečnosti.

Viděla i zelený oči tý, co potkám v budoucnosti, kam nadaný ženy dokážou nahlídnout. Budeš asi s nějakou zápasnicí, zkoumala si jednou v posteli modřiny; já už sebou nebudu takhle házet, řekl jsem, ale budeš, řekla ona.

Dávno předtím, než jsem sebou házel a ze sna skřípal zubama, jsem byl chromec, mrzák v dětství někdy na podzim, a to, že jsem byl chromý jen před ní a pro ni, byl začátek her, počátek zkoumání lidské síly i začátek perverze. Já seděl bez pohybu a Malá Bílá Psice mi v těle vyvolala mravenčení nervů, já co nejdýl seděl, aby se ona učila moje tělo, aby učila moje tělo cítit. Můj vzor byl mrzák z rytiny. Středověká rytina zalidněná rytíři a mrzáky. Byl to středověk svatého Jiří zabíjejícího draka a já byl dětský mrzák s pokroucenou duší a s pečlivě naučenou schizofrenií, protože to, co se smělo a vyžadovalo uvnitř, bylo venku nežádoucí a nebezpečné. Závaží na mém krku byla hrdost rodiny. Měl jsem být budoucnost, která splatí pokoření, byl jsem na tom jako tisíce ostatních.

Stejně jako je i mě něco pudilo, abych pochovával holuby a uhybnulé vrabce a dělal jim křížky na hrobečky a bifloval slovíčka, ale Psice mě vracela k sobě samému, přes sebe, přes svoje pohyby a hlas a doteky, jako malá manželka.

Jinde jsem musel zvládat roli zvědavého, veselého chlapce a nosit jedničky, abych dostal závazkům. Komunisti s takovýma rodinama vytírali kouty, ale právě proto otcové a matky nutili děti učit se latinsky. Otcové vedli sáhodlouhé debaty, zda učit latinu či angličtinu, a vždy se shodli, že je nutné obojí. Latina, kostel, hodiny jazyků. Dvojitý zeměpis, dvojitý dějepis a náboženství, to byla dost chatrná výzbroj k boji s okolním světem. Ten Jiří měl alespoň kopí. A drak mu nechtěl vzít čas, drak ho chtěl zabít.

S Malou Bílou Psicí jsem byl zas nikým, tvarem, který se rodil z páry, z větru, z vlhkosti. Malá Bílá Psice mi hladila nervy, o kterých jsem ani nevěděl, že je mám, moje tvář dostávala novou podobu, začal jsem cítit tělo. Začal jsem tancovat. U mrzáka je protažení svalů ruky tancem. Ona mě táhla k sobě, tvořila, a to dělalo zas její podstatu.

Tahle malá způsobná holčička šla na svou hodinu klasických jazyků k bývalému knězi, toho času skladníkovi, protože nepodepsal, protože se bál Dávla, nebo šla do kostela ke knězi, který podepsal, protože jen církev je věčná a všechny režimy padnou a budou na dně jak zrna písku v nekonečném oceánu milosti, ale ani církev není starší než kmen... a v ústech ještě cítila chuť semene malého muže svého kmene, protože my jsme byli příbuzní spíš spolu než s těmi rodinami s přeraženou páteří. Současnost, kterou rodiny cítily jako falešný svět, i doba před invazí, na kterou se upínaly, obojí nám přišlo jako stejný blábol. Nebáli jsme se ničeho. Nezajímala nás ani krev ani rody, přesně jako Romea a Julii.

V tom mrtvolném svistu okolo bylo nutné se přikrčit, vysunout tykadlo nervu a zachycovat a vysílat signál kmene. V díře ve svahu se zavřenýma očima: Co vidíš? Tmu. Je daleko? Ne, je tady. Co vidíš ty? Tebe. Ostatní lidi, jsou malí, mají stejné obličej. Moje tma je teď červená. Moje taky.

Naše vzájemné laskání, které časem končilo mým orgasmem a dlouho poté i jejím, nebylo jen přijímáním a dáváním slasti, bylo obřadem kmene v obklíčení. Malá Bílá Psice byla černovlasá jako každá moje láska, bílá jsem jí říkal kvůli kůži. I teď jí tak říkám, v myšlenkách, potom, co všechno, co se snažím zachytit, zmizelo a já potkal svou sestru a Malá Bílá Psice se stala duchem, dobrou démonkou s nevyzpytatelnými úmysly. Kde teď je, potom, co se stalo to a to a ten v proudu zemřel a jiný zešílel a kdosi jiný odešel, je pryč?

Na jazyk mi dává oplatku, to znamínko boží, a já tam mám ještě semeno, kde sou tvý děti, třeba všechny neumřely, jak sem rychle běžela.

Později tu chuť mazala, už to nepotřebovala, moskytiéru v džungli, povlak na jazyku, kterým jsme tolik lhali, rodinám, škole, knězi,

všem ostatním, všem mimo společenství, to už potom jedla jablka, nebo se alespoň napila vody a měla jiný, složitější masky a převleky. Nehejbej se, říkala, nehejbu se, lhal jsem a sahal po ní, špičkou svého prolhaného jazyka vibrovala v mém uchu, kde ještě znělo opidda opiddum, puera pulchrum, ghetto ghettum, zatímco mě vzrušení měnilo z chromce z rytiny, na které se čas zastavil, v kus živého, krví naběhlého masa, lačného i připraveného k pozření. Byla starší, hrála si se mnou, nechávala mě v sobě, učila mě už tehdy vnímat síly, který časem člověk raději sám obrušuje, aby nepřetěžoval psychiatry: chlapeček se učil, kdy a jak používat dívčí sílu, dětskou sílu slova ne a kdy být bojovníkem. Když byl chlapeček starší, tančil už ne jen, jak chtěla ona. A to začla teprve zářit, to už z ní byla Krásná Psice s ňadry. Předtím měli díru v zemi, tam leželi na dekách, jako embrya, a vnímali pohyb země. Potom šli domů k rodinám a žili v kulisách.

Spali jsme spolu a hráli si, vlastně i žili, ale bylo nutný bojovat proti takový záplavě špíny a nicotností, že magie zůstala někde dole, zářila v ní jako uhlíky a snad i ve mně, chladněji, asi jako jantar, a někdy když jsme byli dlouho sami, se kouzlo objevilo a ten den, kdy jsme šli k Němcům, jsem znovu viděl červenou tmou.

Rozdávám jim tu sušenky jak ňákej důchodce, a přitom bysme měli támhlety pomlátit, řekl Sinkule.

Ze zdi, která kryla vchod do ambasády, sundávali policajti vyzábělého vzpurného chlapíka v obleku, chtěl si zkrátit cestu, vzpíral se, zmlátili ho pendrekem. Vstal ze země a poslušně se přidal k zástupu ostatních Němců, kteří trpělivě přešlapovali před ambasádou, než na ně dojde řada. Byly jich tisíce. Řady se krivolakými uličkami táhly až dolů, k náměstí, kde byl už dávno zastaven provoz.

Hele už zas dou, Sinkule mě praštil do ramene. Řada bílých příleb s dlouhými pendrekami začala mezi dav stavět zátaras. Němci, kteří byli od ambasády oddělováni, znervózněli, dav se vzepjal, snad v hrůze, že tohle je konec a že to, co dosud probíhalo tak hladce, jako zázrak, jako sen, skončilo, že tedy došlo na tvrdou ruku a že ti, kteří vešli, mohou, ale ti, na které se nedostalo, že už ne... že tohle byla selekce, ty ber, ty ne, ty ano a ty už ne, dav zavyl a opřel se proti

kordónu, matky podávaly děti přes přílby policajtů lidem na druhé straně, asi příbuzným, napadlo mě.

Dyž je dítě uvnitř, tak pak pustěj asi i matku. Proto tam posílaj ty mimina po hlavách přes fyzly. No jo, ale copak maj děti ňáký občanky? Jak ta matka dokáže, že je její?

Zmizíme, pod.

Třeba pak to dítě urve jiná ženská, aby se dostala ven. Jak to rozsouděj? Jako za časů židovskýho kinga Šolomona?

Padáme, pod.

Ba ne, řekl Sinkule, to se zas uklidní. Policajtům nejde o Němce. Už sem to vyzozoroval. Budou chvíli votravovat a pak se stáhnou. Chtěj akorát ukázat našim, že tu sou.

Já bych nerad dostal. Nechci tu čučet.

K nám už nepudou, klid.

Sinkule byl u ambasády každý den, patřil k těm, které exodus fascinoval.

Podíval se na mě. Ty stejně vypadáš jako Němec, tebe nechaj bejt. Umíš německy?

Ne, akorát takový to hende hoch, los švajne, achtung minen, arbajt macht fraj, ty kraviny z filmů. A majne libe komen fiken, ale eště sem to nepoužil.

Sinkule měl pravdu, policajti se stahovali a do davu obklopujícího ambasádu se vrátilo strašidelné ticho.

Vypadám já jako Němec?

Ty? Málem jsem vyprsk. No, Goebbels byl taky Němec.

Ale umim německy, moje máma byla Němka.

Už sou tady zas.

V prostoru mezi západoněmeckou a americkou ambasádou, kde monotónně vrčely kamery všech televizí světa, obklopeni davem se policajti zřejmě necítili nejlíp. Tihle čtyři týpci vypadali jako posily z venkova. Normálně policajti úzkým průchodem z Rychty do davu nechodili. A když tak jen ve větších skupinách. Němci mlčeli. Ti vepředu pomalu šli, drali se po svahu vzhůru, ostatní alespoň přešlapovali na místě. Obvyčně dav šumí, proplétají se v něm jednotlivé

promluvy, je to trochu jako voda, můžeš lapat slova. Ale oni mlčeli, jako by se rozhodli promluvit až tam, za branou. Vtom se někdo v davu hlasitě rozesmál. Pak se rozplakalo dítě. Po něm další. Najednou bylo náměstí plné dětského pláče, do té doby mě nenapadlo, že to možná mají jako psi, když začne jedno, přidají se ostatní. Ale děti neplakaly kvůli těm několika směšným českým policajtům. Některé byly už dny na cestě, v přeplněných vlcích, v trabantech a wartburcích plných harampádí, na cestě ven z klece, na cestě do Ráje. Některé snad měly hlad, byly nevyspalé, cítily nervozitu rodičů, kteří je unaveně vlekli na ramenu, táhli je do svahu k ambasádě za ruce. A smích nepřestával, byl to vysoký, nervózní ženský smích, chvílemi zněl jako kvílení nějakého ptáka někde daleko odsud, v přetrženém snu, na venkově, v lese, v noci.

Dav se těžce sunul směrem vzhůru a dolní část náměstí se uvolnila. Tam seděli na zemi hlavně mladí Němci. Pili čaj, někteří na náměstí strávili studenou noc a nevypadali, že by jim na nějaké té hodině navíc nějak zvlášť záleželo. Jeden nebo dva dokonce vypadali, jako že jim nezáleží na ničem. Policajti se zastavili u nich. Důstojník nevydržel, najednou vyrazil starší Češce, která Němcům nalávala čaj, termosku z ruky. Kde máte povolení? hulákal. Dav se zase zavlnil a v mžiku tam stála stará paní sama. Obdivoval jsem její klidné hrdinství tváří v tvář nechutnému výlevu policejní zvůle.

To je stará Vohryzková vod nás z baráku, řekl Sinkule. Aspoň si přestane připadat jako matka Tereza, píča jedna.

Jen jí dej, ty divochu! zařval na policajta a začali jsme zdrhat.

Zaplatpámbů, že na Prahu pošlou vždycky náký burany, jinak bysme se průjezdama nedostali.

Pokřížoval jsem se pro jistotu taky. Vyšli jsme chodbou pod Jezulátkem a zalapali po vzduchu.

Všim sis, Sinkule, že ty průchody teďka začli zavírat?

Hele a to je věc, která mi dodala. Já se jima plížim celej svůj život městský krysy a ty zmrdi mi je zavíraj. Říkám to jen tobě, já du taky. Říkám ti to, aby ses díval, aby byla kontrola, abych nezmizel v díře náký.

Ty deš? Jako Němec?

No a co? Dyť je to hračka, sám seš herec, ne?

Ty chceš zdrhnout s těma Němcema, jo?

No Šulcovi se to už povedlo, už je uvnitř. Včera šel a už je tam.

Co blbnete? Dyť tohle je konec!

Ale to nikdo neví. Němci dou k Němcům, ale ti naši si to nenechaj vyrvat. Já nevím, ale dyť můžeme bejt všichni mrtvý. Dyť maj koncentráky připravený. Nebo můžou mít, to ví každěj. Dyť sme na seznamu. Dyť každěj, kdo něco dělá, má dneska strach. Třeba to dopadne dobře a zapomenem na to, ale mě už to štve. Já mám prostě strach, že budou střílet. Vo těch tancích si mi říkal ty.

Hele, já si na to počkám tady.

Hele, tady to klidně může jít podle čínskýho vzoru.

Dyť sme v Evropě!

A kdo ti to kdy řek?

Tak ty deš, jo?

Všechno mám vokoukaný, du společně s Majsnerem, dyť sme tu každěj druhej Němec. Vůbec nikdo nic nekontroluje, a když tak řeknu, že mi sebrali doklady celníci, tam je takovej bordel na tý ambasádě, že to strkaj do autobusů a lifrujou pryč.

Tak se Čehůni dočkali, teď se Němci sami cpou do autobusů a vydávaj neznámo kam, kurvy zasraný!

Nebuď hysterickéj. Budu tam s Majsnerem, kdyby měl jeden problémy, tak druhej z toho rychle vypadne, ales is gut, nebuď hysterickéj, já ti pošlu čokoládu a přijedu na bílým tanku. Koukej jen, jestli projdem dovnitř.

Takže to začalo u Jezulátka. Šli jsme zpátky na náměstí a k ambasádě. Čekali dlouho. Když procházeli dovnitř, viděl jsem to.

A prošel i Glaser, předtím si odseděl rok, chytli ho pod drátama na Šumavě, ležel celý den zahrabaný v písku, žrali ho komáři, dusil se, ale vylezl v nesprávný okamžik, nechali ho hodiny svázaného do kozelce... s hovnama v cele... teď prošel a z brány si ještě plivl na policajta, Němci se toho chytli, a když byli krok za branou, tak na toho bolševického policajta plivli taky, vypadal za chvíli asi jak od semene

a pendrek se mu bezmocně houpal u pasu, protože se bál... a Glaser se na něj chodil dívat... ale pak už sem nemoh, bylo to najednou divný, jako něco z války, že sem způsobil, že Němci poplivali Čecha, i když to byl komunistickéj žoldák... bylo to divný, že sem se první krok na svobodě nenadech, ale že sem plivnul, říkal mi potom... šli i další, většinou šli opravdu jen ti, kteří měli někoho z rodiny německého původu... ale prošel i blbeček Novák, prošel a zase se vrátil zpátky do hospody ke Schnellům, šel jen, protože se mu líbilo, že lidi mohou chodit sem a tam.

A tehdy, když ten kašpar hulákal na celou hospodu, jsem pochopil, že to začalo... pohyb, už v exodu Němců bylo něco z karnevalu, který pokračuje dosud, od té doby, kdy vybuchl čas, čas stlačený ve městě zavřeném na klíč, čas, který má svou chuť a barvu, o které nevíš, dokud ji neochutnáš, dokud v té barvě nejsi. Čas, který exploduje, není jen to, co tě drtí, nebo v čem plaveš, můžeš ho mít i v dlani jako látku, nebo minci. Může být jako plyn, nebo hlína, někdy ho cejtíš jako vítr.

Chodil jsem po těch ulicích s Malou Bílou Psicí, někdy jsme se drželi za ruce.

Exodus pokračoval, tu a tam zasáhla přicházející Němce panika, že Češi zarazili odchod... že na střechách jsou kulometry... že Stasi je v ulicích Prahy a s StB některé Němce a i Čechy odvléká... že StB organizuje hněv českého lidu proti zrádcům komunismu, stejně jako gestapo organizovalo hněv německého lidu proti škůdcům Říše... Němci, kteří táhli ulicemi a po náměstí, a Češi, kteří je pozorovali z oken a pavlačí a obklopovali na chodnících a mlčky sledovali ten útěk z komunismu a sami neměli kam jít, protože tohle byla jejich jediná země... pomáhali Němcům, nebo je okrádali, tihle Češi i Němci všichni dobře věděli, jak se to ještě dá všechno zastavit, věděli, jaká síla je od sebe, od tohoto mlčenlivého dotyku může a nemusí odříznout... když byl v ulicích dav, vlekl se pomalu a těžce, mladí dlouhovlasí Němci v partách, kluci vedli holky, drželi se za ruce, někdy, jako já s Psicí, ale šli jinam... stařeny s kabelami, rodiny s malými dětmi, ty držely v rukou medvídky a panenky... když byl ale v ulicích prostor a lidé šli jen ve skupinkách, dosahovaly k nim zezadu, snad

z celého města, nebo snad zvláštní vibrací z pražských nádraží, nebo dokonce až z domácností v Drážďanech, v Karl Marx Stadtu, z Gery, ze Zwickau, z pohraničních vesnic a městeček poplašné zprávy... z těch domácností, kde spěšně balili poslední věci, šperky... balili jídlo a šaty a posté naposledy nervózně prohlíželi pasy a vydávali se na útěk, protože tohle byl úprk před Velkým Bratrem, který jako by si na vteřinku zdřímnul, asi po větší dávce krvavého šláftruňku, jak zas někoho odstřelili, zabili, zůstal ležet... tam u Zdi... Die Unbekanten. Ale Zrůda se může kdykoli vzbudit, čerstvě a pohotově stanout k trestu... tu a tam se mezi Němci rozšířila zpráva, že už je konec, že už jdou pozdě, marně, do pasti... a hloučky zrychlovaly, před posledními sto, dvaceti, deseti metry se někteří dokonce dávali do běhu a v tom už byl triumf, hra... nechávali na ulicích Malé Strany příliš těžké tašky, kufry, deky, do kterých se choulili v noci, když byla ambasáda přeplněná, nafukovací polštáře, propanbutanové bomby ze svých trabantů, nechávali tam spoustu věcí, které na tom Západě ze snu nebudou potřebovat... na ulici ležely zapomenuté a pohozené hračky, medvěd s ukroucenou hlavou a plaváči vyvržený z bolševického rybníku endéer na kamennou dlažbu Prahy, ztracený ve zmatku a spěchu, jistě už je nahradila ta kurva Barbie s nejhebcíma vláskama... viděl jsem pánev a školní tašku, náměstí, odkud vedla cesta k ambasádě, bylo plné německých aut, trabant s peřinou na střeše ležel na boku...

jdou jdou

pánve jim do boků tlučou

děti s peřinami na vozech vezou

ohnivé kříže na nebi

dny slanou trýzní rozleptané

a nikdo nikdo nepoví

kam jdou a co se stane,

řekla.

No, takhle dramatický to snad není.

To napsal Hanuš Bonn, řekla Malá Bílá Psice. Jenže tyhlety vepřový endéráci, ty do žádný ohnivý pece nejdou.